

L'àmbit laboral, segona causa del tràfic de persones a l'Estat espanyol

Una recerca de la UdL identifica 16 vegades més víctimes que les fonts oficials

L'àmbit laboral és el segon amb més víctimes de tràfic de persones a l'Estat espanyol, per darrere de l'explotació sexual. Així ho revela una recerca de la Universitat de Lleida (UdL) publicada a les revistes *European Journal of Criminology* [<https://journals.sagepub.com/home/euc>] i *Revista General de Derecho Penal* [

https://www.iustel.com/v2/revistas/detalle_revista.asp?id=8&z=4]. En dos anys, les investigadores han identificat 7.448 persones afectades per les diferents modalitats d'aquest delictes (sexual, laboral, criminal i altres), tipificat al Codi Penal ([article 177 bis](https://mundopenal.es/codigo-penal/articulo-177-bis/) [<https://mundopenal.es/codigo-penal/articulo-177-bis/>]). La xifra total multiplica per 16 les dades oficials del Centre d'Intel·ligència contra el Terrorisme i el Crim Organitzat (CITCO [https://ca.wikipedia.org/wiki/Centre_d%27Intel%2%B7lig%C3%A8ncia_contra_el_Terrorisme_i_el_Crim_Organitzat]), que en el mateix període de temps va quantificar 458 víctimes de tràfic de persones a Espanya.

"La informació estadística en aquest país està molt orientada a mesurar el tràfic de persones per a explotació sexual, deixant de banda altres formes com la laboral que pot ser fins i tot més prevalent", explica la catedràtica de Dret Penal de la UdL Carolina Villacampa, que ha liderat l'estudi. De les 7.448 víctimes detectades, les investigadores n'han pogut classificar 7.146, ja que de 302 no hi havia prou informació. "Els resultats permeten concloure que el nombre de víctimes identificades a l'Estat pot constituir només la punta de l'iceberg", afegeix Villacampa.

La recerca de la UdL ha detectat 373 víctimes de tràfic per motius **laborals**. La xifra representa un 5,22% del total, quan la mitjana europea és del 25%, segons l'European Commission-Migration and Home Affairs 2018 "ja que en altres països es detecten millor aquests casos", segons Villacampa. Les persones són explotades principalment en els sectors de l'agricultura/ramaderia (28%) i en el servei domèstic (28%), seguits molt de lluny per la construcció, la indústria tèxtil, la restauració i els comerços o la venda al detall. Respecte a l'origen, mentre les dades oficials apunten que les víctimes de tràfic laboral provenen sobretot de Romania i Portugal, l'estudi ubica la seua procedència a Àsia i Àfrica, especialment el Magrib.

El col·lectiu majoritari del tràfic d'éssers humans correspon a l'explotació **sexual**, amb 6.610 víctimes detectades, un 92,5% del total classificat per l'estudi. Són sobretot explotades per a prostitució en clubs o pisos (40%), seguida de prostitució de carrer (34%) i d'explotació en clubs i bars de strippers (13%). Quant a la seua procedència, la majoria són dones d'Amèrica del Sud, l'Àfrica subsahariana i Europa de l'Est.

El tràfic per a explotació **criminal** representa, segons aquesta recerca, un 0,76%. Han detectat 54 víctimes. Coincidint amb el que indiquen les dades policials (CITCO 2019), la majoria són originàries de l'Europa de l'Est. Normalment són explotades fent-les intervenir en delinqüència patrimonial de carrer (31,4%) i mendicitat forçada (31,4%). Intervenien en menor mesura en conductes relacionades amb el tràfic de drogues, tant producció o cultiu com adoptant el rol de correus o *mules*, "la qual cosa contrasta amb les troballes d'anteriors recerques", afirma l'estudi.

L'apartat de tràfic de persones per a **altres formes d'explotació** ha identificat 109 víctimes, un 1,53% del total de l'estudi. Un 78,6% estaven relacionades amb el matrimoni forçat; un 14,3%, amb supòsits de donació forçada d'òrgans i un 7,1%, amb gestacions forçades. Procedeixen generalment d'Àfrica o Europa de l'Est.

L'equip encapçalat per Villacampa ha contactat amb 757 organismes i entitats d'arreu de l'Estat que eventualment podrien haver entrat en contacte amb víctimes de tràfic: policia, sistema judicial, inspecció laboral, sindicats, personal sanitari i organitzacions assistencials, entre altres. D'aquestes, 150 han respost i 66 han facilitat dades sobre els perfils de víctima: 9 treballen a tots l'àmbit estatal, 21 a Catalunya, 11 a Andalusia, 5 a Navarra, 4 a Madrid, 4 al País Valencià, 3 a Castellà i Lleó, 2 a l'Aragó, 1 a Galícia, 1 a les Illes Balears, 1 a les Illes Canàries, 1 a Melilla, 1 a Múrcia, 1 al País Basc i 1 a Astúries.

L'estudi defensa la "necessitat d'una transformació en els mecanismes d'identificació de les víctimes de tràfic a Espanya" que permeti una "recollida unificada de dades per poder-les comparar almenys a nivell europeu". També aposta per ampliar "la identificació formal per part de determinades agències policials" incloent "professionals dels àmbits assistencial, sanitari o educatiu, així com altres grups professionals que poden entrar en contacte amb les víctimes".

Aquesta recerca s'ha realitzat en el marc del projecte RTI2018-094686-B-C21, Cap a una Llei integral contra el tràfic d'éssers humans i l'esclavitud (LITRAES), finançat pel Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats. En ell hi prenen part 15 investigadores i investigadors espanyols i 10 estrangers de la UdL, la Universitat Jaume I, la Universitat de les Illes Balears, la Rovira i Virgili, la Universitat de Sevilla, Cambridge i Bristol (Regne Unit), Leipzig (Alemanya), Milà-Bicocca (Itàlia), Tilburg (Països Baixos) i Minho (Portugal).

M É S

I N F O R M A C I Ó :

[Resum de l'article Trata de seres humanos: dimensión y características en España](https://www.iustel.com/v2/revistas/detalle_revista.asp?id_noticia=423601&d=1) [https://www.iustel.com/v2/revistas/detalle_revista.asp?id_noticia=423601&d=1]

[Resum de l'article Trafficking in human beings in Spain: What do the data on detected victims tell us?](https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/1477370821997334) [<https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/1477370821997334>]